

V sredo in saboto

izhaja in velja:

za celo leto . . .	5 for.	— kr.
za pol leta . . .	2 "	70 "
za četert leta . . .	1 "	40 "
Po pošti:		
za celo leto . . .	6 for.	30 kr.
za pol leta . . .	3 "	20 "
za četert leta . . .	1 "	70 "

SLOVENEK.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

Omanila.

Za navadno dvestopno verst. se plačuje: 5 kr. ktera se enkrat 3 kr. ktera se dvakrat, 10 kr. ktera se trikrat natiskuje; večje pismenke plačujejo poprostoru.

Za vsak list mora biti kolek (štempelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

Št. 8.

V Celovcu v sredo 8. februarja 1865.

Tečaj I.

Še nekoliko potreb?

— a — V svojih prvih listih je „Slovenec“ povedal, česa je Slovencem treba. Rekel je najprej, da moramo biti dobri katoličani, Slovenci, in zvesti Avstrijani. Sploh se vjemamo z gospod pisateljevim mnenjem; vendar bi pa tudi mi radi katero o tem rekli. Da smo dobri katoličani in zvesti Avstrijani, ni dvombe; zato se mi zdi, mi ni treba o tem govoriti. Ali gledé slovenskega jezika moglo bi se še mnogo mnogo pisati.

Popolnoma se slagamo z gospod pisateljem, ter ne moremo dosti priporočati, da povzdignemo slovensčino za društveni jezik. V tem se med nami še zmirej preveč pogreša. Večkrat smo morali slišati, da smo neogljajeni (sic), ker na slovenski zemlji, z rojenimi Slovenci, v slovenskih družčinah nismo hoteli drugači govoriti, nego slovenski. Reklo se nam je, da so še bolj veljavni in vneti Slovenci, kakor mi, pa da vendar v družčinah in na javnih mestih ko izobrazeni ljudje govorijo — nemški. Čigava je prava!? — Poznamo na Slovenskem hvalevredne gospode, ki se ne sramujejo svoje slovenske narodnosti, ter se marljivo vadijo v slovenskem jeziku in v slovenskem petji. Ali po vsaki slovenski pesmi zapoje ti kako nemško, zato ker hočejo biti — ravno pravni. Mi pa mislimo, da to ni ravnopravnost, ako je Slovenec le na pol Slovenec napolj pa Nemeč. Taka ravnopravnost le tam velja, kjer so udje kakega društva Slovenci in Nemci. Tedaj še enkrat rečemo: Slovenci govorimo med seboj, kjerkoli si bodi, le slovenski, in posnemajmo v tem druge narode, ki so povsod ponosni na svojo narodnost.

Gospod pisatelj pravi: „napravljajmo si po Slovenskem tudi slovenske napise.“ Tako je prav! Ali gospod pisatelj si želi slovenskih napisov le tam, kjer jih sploh že od nekdanj imamo. Žalostno je, ako se mora narod pri tako majhnih rečeh za obveljavo svojega jezika poganjati. No, ker je že taka, naj tudi o tem rečemo, kaj mislimo.

Neki pošten Slovan pride potovaje po opravkih tudi v Ljubljano. Ker je že večkrat kaj čital o Slovencih in o Ljubljani, bilo mu je posebno mило, ogledati si središče slovenskega naroda. Hodi po mestu, — ali vidi le nemške napise; pride v gostivnico, — vse nemško; gre v kavarno, — vse nemško, ne vidi ne enega slovenskega časopisa. Zvečer se je namenil v gledišče, da bi morebiti tam kaj slovenske gospode zasledil; ali ne, zdelo se mu je, da je v dunajskem praterju. Ko je potem domu prišel, pripoveduje svojim rojakom, da so Slovenci le kmetje, gospoda pa da je nemška. Se ve da, kdor se je kaj več s slovensčino pečal, bil je druge misli, ali mnogi so mu vendar verjeli. Mogli bi še več primer navesti, ali škoda prostora.

Napravljajmo si tedaj na Slovenskem po gostivnicah, kavarnah, štacunah, sploh povsod le slovenske napise; posebno pa v glavnem mestu, v Ljubljani. Rekel bo kdo, saj je zdaj že drugači, saj imamo na naj živjšem mestu „Citavnica Restauration“ (sic!). Tu bi se moglo mnogo reči, ali škoda besedi; naše jezikoslovce,

ki so nam že marsikteri starorimski napis razložili, pa prosimo, da bi nas blagovolili podučiti, je li tudi ta napis slovenski? Slišali smo gospo čitavnice grede reči: „Si e haben es doch deutsch aufgeschrieben!“ Bi mar ne bilo lepši, da čitamo vsaj: „čitalnična reštavracija“ — Zdaj nam je spregovoriti o najvažnejši stvari, o šolah. Kar se tiče ljudskih šol, smo tega mnenja, da morajo biti popolnoma narodne, slovenske. Ljudske šole niso filologična učilišča, zato se nima nobeden drugi jezik učiti, ko slovenski. Imamo, hvala Bogu, že dosti šol, v kterih se po tem pravilu ravna. Ali imamo jih tudi dosti, ki se ne morejo starega kopita znebiti. — Ker ravno o ljudskih šolah govorimo, naj še nekaj o nekterih (saj jih je gotovo le prav malo) ljudskih učiteljih rečemo. Poznamo namreč na Slovenskem učitelja v naj lepših letih. Bog ga je s povesnim blagom prav nenavadno obdaroval. Ali, žali Bože, za gospodarstvo mu je mnogo bolj mar, kakor za šolo; vendar pa svojemu duhu ne odreče hrane. Videli smo pri njem „Mussestunden“, „Lesestübchen“, pa še kaj drugega; ali zastonj smo popraševali po „Novicah“, „Glasniku“ ali vsaj po „Tovaršu“! — Pri nekem drugem učitelju našli smo pa — „kikeriki“!! Za božjo voljo, dragi prijatelj! S kako vestjo pošiljaš takemu umazanemu listu krajcarje, ki si jih moral kervavo zaslužiti?! Bi li ne bilo lepši, da si naročiš našega vse hvale vrednega „učiteljskega Tovarša“, ki bi se ne imel pogrešati pri nobenem učitelju. —

Bravec nam ne bode zameril, ako smo zopet malo iz pota zašli. „Slovenec“ je obljubil, da se bode trudil vse rane našega naroda celiti; zatorej, mislimo, je dolžnost vsacega Slovence, da mu vse razodeva, kar koli vé. Ako je le en ud našega telesa bolen, bolen je celi človek. (Konec prihodnjic.)

Deržavni zbor.

V zadnji seji 3. t. m. se ni nič posebnega sklepalo. Povedalo se je, zakaj da odbor, ki ima poročati o sodnijah, ki bodo sodile o na morji zasačenem brodovji in blagu, dozda tega še storil ni. Priporočili so potem ministertvu nekaj prošenj. Izvolil se je tudi odbor, ki ima undanji P l e n e r j e v odgovor pretresovati in potem poročiti, kako in kaj, in h koncu se je še poročal odborov sklep o znižanji osebnega davka na Sedmograškem. V finančnem odboru pa je vse bolj živo. Odborniki se velikodušno potezajo skorej za vsaki krajcar in zmanjšujejo stroške, kolikor mogoče; ali kaj vse to pomaga, če ostane ravno tako upraviteljstvo in se stare naprave puščajo, kakor so bile? Vrints je spet nasvetoval, naj se turja, da povedó ministri, koliko še neki vsega skupej manjka za l. 1865? zanaprej pa naj tako ravnajo, da nič več zmanjkovalo ne bode. Prav bi bilo, pa kaj? Posvetovali so se potem o kaznovavnicah (Strathäuser). Slišali smo tu spet staro pesem zoper nune, da niso zato, da pogodeb ne gre več z njimi ponavljati in da naj tudi stare prej ko mogoče nehajo itd. Čudno! V družih deržavah, n. pr. na Francoskem, Angleškem, še celo na Turškem jih ne morejo dosti

prehvaliti, le našim liberalcem so tern v peti. Minister Las er jih sicer tudi zagovarja, ali to ni dosti zdalo, ker sklenilo se je vendar, da se imajo stroški za opravništvu kaznovavnic za 70.000 gld. zmanjšati. — Ko se je govorilo od vpokojnine, smo izvedeli, da nekdanji ministri Buol, Wikenburg, Forgách in Rehberg po 4—5000 gld. vpokojnine na leto prejemale. Ni čuda pa, da so jo vsem, razun Buolu — čisto odrekli.

Avstrijsko cesarstvo.

Dežele niže-avstrijske.

Dunaj. Govori se že precej glasno, (vladni listi to razodevajo), da sedajni državni zbor tudi ministrom ni več po volji. Išče namreč po vsaki ceni priložnosti, da bi se tako z njimi razperl, kakor se je bil pruski. Čudno, ali morebiti vendar zna to res biti, ker je Smerling neki rekel, da bode vlada tudi brez finančne postave vedela denarja dobivati in izdajati! Če je to res, Bismark ni več daleč. Kaj pa potlej? Mislimo, da ni več časa, vedno kaj novega poskušati. —

Iz Mehike se je izvedelo, da je cesar Maks avstrijskega poslanca lepó sprejel ter mu željo izrekel, naj bi bilo vedno prijateljstvo med obéma cesarstvoma, vzlasti ker se je tudi v Avstriji ustavna vlada vpeljala, ki je, ako zmerno in prav postopa, naj terdnejša podlaga vsaki državi. — Pervo kardelo avstrijskih prostovoljcev je že v mestu „Vera-kruzi na suho stopilo. Sprejeto je bilo lepo; ali koj bo tudi moglo proti sovražnikom. Maks je svojemu ministru pismo poslal, v katerem mu naznanja, naj hitro zastran cerkvenih zadev kaj odloči, ker te morajo prej ko mogoče, svobodno poravnane biti ali s papežem, ali pa z domačimi deželnimi postavami. Pravijo, da nastane zavoljo tega razperte med vlado in duhovsko oblastjo, ki želi cerkveno premoženje sebi ohraniti, da ne bi treba bilo duhovnom iz državnih zakladnic plače prejemati. — Poljakom izseljencem je menda Maks prav dober. Ima veliko usmiljenje z njimi in hoče jim tam novo domačijo napraviti, da si lastne „hetnane“ in „staroste“ volijo. Bog daj srečo!

Dežele notrajno-avstrijske.

* *Iz Celovca.* (Sodnije in slov. jezik.) Vis. ministerstvo je dalo l. 1862 na više sodnije v Gradcu in Terstu ta — le ukaz:

1. Da morajo sodnije, kedar imajo s Slovenci obravnavati, zatožence in priče v kazenskih rečeh, kar koli je mogoče, v slovenskem jeziku zasliševati in njih odgovore vsaj zastran pglavitnih delov v slovenskem jeziku pisati v zapisnike.

2. Zapisniki zastran priseg, ki jih imajo Slovenci prisegati, morajo se karkoli je mogoče po slovenski pisati in vsaj besede prisege same morajo v slovenskem jeziku zapisane biti.

3. Mora se na to gledati, da pri kazenskih in pri končnih obravnavah z obdolženim, ki je Slovenec, sodniki, uradniki državnega zastopništva in zagovorniki so slovenskega jezika popolnoma zmožni, da se čisto slovensko obravnuje, in da se razglasujejo razsodbe in, če je mogoče, tudi nje uzroki v slovenskem jeziku.

4. Morajo sodnije v slovenskih pokrajinah vloge v slovenskem jeziku pisane sprejemati, in kar je mogoče Slovincem dajati odloke ali rešitve v slovenskem jeziku.

5. Ustanovljuje se, da se imajo po potrebi preskerbeti razna povabila, varhni (jerobni) dekreti, obljubni in smertni zapisniki, ter manjše zmirej enake odloke v

slovenskem natisu, in da se take morajo Slovincem razpošiljevati.

Na dalje je bilo od ministerstva naznanjeno, da je zapovedalo ob enem, da se mora pri dajanji uradniških služeb posebno gledati na to, da prosivci znajo slovenski jezik in da se imajo le taki priporočevati ministerstvu za tiste službe, ktere ono daje.

Slovinci! alj nismo prav imeli, ko smo unikat rekli, da je visoka vlada pravična do nas? Da bi se le tudi povsod ravnalo po volji in ukazu visoke vlade! Tako ne vemo, kaka je pri deželni sodnji v Celovcu zastran slovenskega jezika. S prva je bilo po tem ukazu pri deželni sodnji res lepo po slovenski, in bilo je tudi po „Celovških novinah“ oklicano, da bode obravnava po slovenski, in pravili so slov. rodoljubi, kako so slišali č. g. derž. pravdnika, občnospoštovanega g. žl. Frauendorf-a, lepo in gladko slovenski govoriti. Zdaj pa že nekaj časa od slovenskih obravnav v „Celovških novinah“ ne beremo več besedice. Alj so Slovenci morebiti tako pridni, da sodnija z nobenim nima nič opraviti? To bi bilo kaj lepo in veselo! Alj so morebiti tega ukaza že pozabili? Mislimo, da ne. Prosimo, naj se tudi še zanaprej, kakor je bilo s prva, kratko oznanuje, da bode se obravnavalo slovenski. Radi bi hodili poslušat.

Iz Novomesta. A. R. Dragi Slovenec! Kakor drugi smo te tudi mi Dolenci s serčnimi pozdravi sprejeli in čem bolj tvoje liste prebiramo, tem bolj ti srečen napredek in mnogo, mnogo let želimo. Dobro nam došel! ti kličem jaz in z meno peščica domoljubov, kar jih v Novem mestu biva. Sicer pa ne vem, kakšnih misel je večina, ki prav malo svojo mater ljubi, in le po ptuji kulturi hrepeni, češ, da tam se najde studenec prave modrosti in izobraženosti. Berž ko ne njim nisi pobratim, kajti ne donasaš nič dopisov o kazinah, ampak le o čitavnicah, kar je pa unim tern v peti. — Da resnico govorim, razvidiš iz tega, da Novomesto še čitavnice nima, akoravno želi vse imeti, kar se v velicah mestih nahaja. Ali so take naprave potrebne, koristne ali ne, to preiskovati ni moj namen, ampak tebi Slovenec, in vam, Slovenci! naj bodo te verstice v pojasnjenje, kako Novomeščani, po rodu Slovenci, narodno napredujemo. Bog!

Iz Tersta. V. (Čitavnica — Slovenščina — Tiskarne pravde.) Naša Čitavnica dobro napreduje. Te dni se jih je pridružilo več udov. Zadnjo saboto (t. j. 21. m. m.) bila je beseda s plesom. Naši verli pevci so peli: „1. Za Hervate. 2. Labudovo petje. 3. Domovina. Igrali so tudi: „Slovenija oživljena“ — vse prav lepo. 5. februarja bo sopet nekaj tacega, ki nam bo serce razveselilo. — Pa tudi tukej imamo Slovani marsikterih protivnikov, ni treba, da vam jih pripovedujem. Saj jih imamo pač povsod. Humoristički list „Pulcinella“, ki tukaj izhaja, se je norca delal iz škedenskih pevcev, ki so v naši Čitavnici predposlednjikrat peli. Imenoval jih je „cantanti... di Servola“ (pevce... iz Škednja, kjer so pglavitna tovorna živina os... Pa kaj maramo za to?) — Sicer pa je bil gosp. Cavin nedavno zavoljo enakih drugih burk obsojen v šestmesečno ječo, in je zdaj v nji. V svoji prošnji za milost se je bil izgovarjal z svojo mladežno nevednostjo!

Imamo žalibog tudi tukaj več tacih Slovencev, ki brez nobenega opotavljenja plačujejo 16 for. za Triesterco, ali 24 for. za „Presso“ in še več za kaj družega, rajše, kakor 14 for. za Čitavnico, alj za domače slovenske liste, češ, ker vse je norčija, kar ljubijo in terjajo prenapetneži! — Še naš državni poglavar, baron Kellersberg, Nemeec, ne misli tako. Ko sem pred nekimi

meseci v uradnih opravilih po Istriji hodil, izvedel sem z veseljem, da on vedno uradnikom priporoča, naj se marljivo učijo slovenskega jezika, njim zelo potrebnega. To bi bilo nekaj skorej enakoga, kakor si je prizadeval rajni grof Stadion za podporo slovanske narodnosti na Primorju in po Istriji. — V Kotoru se je napravila ilirska gimnazija, kar neizrečeno razveseljuje tamošnje prebivalce. — Vrednik lista „Il Nazionale“, g. Nodilo, ki se toliko poteza za dalmatinsko avtonomijo in narodnost, je zdaj v kazneni pravdi zaradi enajst sestavkov!

Tudi slovenski prebivalci v okolici mesta Tersta so podpisali pismo vdanosti do cesarja, samo prosili so, naj je pisano tudi v slovenskem jeziku. To je zares lepo in hvalvredno ter jasno priča, da so Slovani res povsod za Avstrijo vneti.

* *Iz Maribora.* (O zadevah „Slovenske Matice“.) (Dalje.) Pa še drugod se nahajajo taki stavki v pravilih, ki deloma niso dosti jasni, deloma pa iz njih lahko postanejo druge ovire našega napredovanja.

§. 5ti se glasi, kakor da bi smel denarničar izbristati članove matične, ki niso v prvi polovici vsakega leta izplačali svojih prineskov.

V §. 11. so besede „v poletnih mesecih“ nepotrebna veriga; posebno ako premislimo, da se društveno leto konča s 14. februarjem, in da je prilično in povsod navadno, vsakletni veliki zbor imeti kratko pred koncem društvenega leta.

V §. 12. je velikemu zboru prideržano premalo pravic. Izbiranje častnih članov spada večidel v vsakem društvu k velikemu zboru; saj je tudi večja čast, izbranimu biti od celega društva, ko od samega odbora za častnega člana; véasi vlada v odboru prijateljstvo, in medsebná zamenjava te časti z drugimi društvi. Taka čast naj se od naše matice deli imenitnim možem tudi drugih Slovanov, ne samo Slovincem.

Sklep o opravljenem redu tudi ni majhna reč. Opravilni red je tako rekoč kery in žila za društvo, med tem ko so pravila kosti. Naj tedaj sklene tudi o njem veliki zbor, saj bo to — gotovo sitno delo samo enok imel. Skorej povsod tudi pretres društvenega proračuna, t. j. računa o verjetnih dohodkih in stroških prihodnjega leta spada k velikemu zboru, ne pa k odboru.

Zelo važno je tudi, da se velikemu zboru pripozna prava, končno in veljavno odločiti o vseh zadevah, tedaj tudi spreminjati sklepe odborove, ako se mu zdi. Ta pravica je se ve da skoz in skoz demokratična, ali dobra pa je. Celó društvo bo večidel bolj znalo, kar vstreza njegovim namenom, kot odbor, naj že bodo sami pošteni odborniki v njem. Zavolj ravno teh razlogov je bila aristokratična vlada povsod odstranjena.

Nadalje se mora vsakemu članu pripoznavati pravica, tudi v velikem zboru predloge storiti, ne samo odboru predlagati. Tako postane veliki zbor živ in ploden; o slabih in maloumih predlogih pa lahko hitro prestopi na druge predmete, ako se pervosednik dobro obnaša.

§. 13. se sedaj takole glasi: Praviloma smejo glasovati le tisti udje, kateri sami pridejo k velikemu zboru. Samo pri volitvah se za veljavne vstevajo tudi volilni listki takih družebnikov, kateri sicer niso mogli sami priti, pa so vendar svoje volilne listke odboru poslali tako, da ni prav nič suma zaradi kake prevare. Ta konec se mi zdi prav nedostojen, in obrekljiv. Alj smo mar članovi slovenske matice taki hudobneži, da se je celo bati prevare in pričakovati od nas, da ne bomo delali pošteno in pravično? Nikakor ne, navdušeni smo za pošteno društveno življenje, in kar

se tiče volitev, domorodce svoje tako dobro poznamo, da jih bomo našli z veliko večino glasov.

In kdo bo razsodil, alj družebniki „niso mogli“ sami priti? Kakih dokazov bo treba o tej „nemogočnosti“? Taki mejniki bolje odpadejo pri volitvah, ker ne zaznamovajo mej dosti jasno.

(Dalje prihodnjic.)

Dežele trojedine kraljevine.

Upanje v bansko konferencijo se jako manjša. Skorej vsi pravi domoljubi in neodvisni možje se je ne bodo vdeležili. Uni pa, ki so vladi vdani, ali bodo mar vsem všečnega volitevnega reda naredili? Ne kaže se tedaj vesela prihodnost, da bi se pravi zemeljski zbor snidel in to našo čudno štreto razmotal.

Iz Hercegovine se sliši, da L. Vukalović spet namerja na Turke udariti, če ga ne priznajo za vojvoda in ne pomilostijo vseh Hercegovincev.

Dežele češke.

A V Pragi 30. jan. — Posljednja volba v Celji nas je tudi tukaj zlo razveselila. Slovenci so pokazali, da se zavedajo svojih državljanskih pravic. Kdó se bode prihodnjic še prederznil reči, da niso zreli za ustavnost. Le tako naprej, ako bodo vse prihodnje volbe take, bo kmalo zmaga naša. — Znano vam bode, da se je tukajšnja deželna tehnika popolnoma po potrebah sedanjega časa prestrojila. Razdeljena je na fakultete. Da se pa tudi narodnim potrebam zadosti, morata biti za vsaki predmet po dva profesorja, tako da uči eden po češki, eden pa po nemški. Zdaj se realkam nemore več očitati, da morajo biti nemške, zato ker je tehnika nemška. Realkam je tedaj ravnopravnost zagotovljena. Druga se godi gimnazijam, kajti vseučilišče je še večidel nemško, komej peti del predavanj je čeških. Zato se ne sme misliti, da se na češki gimnaziji le češko predava, marveč je še zmirej dosti nemških predmetov, posebno v viših razredih. Vendar pa je vsakemu učencu dovoljeno, da sme vselej le po češko odgovarjati, kar se tudi prav marljivo spolnuje. Pred lanskim so prosili medroslovci, da bi se vsi predmeti na filozofski fakulteti učili po češko in po nemško, ali niso bili uslišani. Letos pa so se neki združili učenci vseh fakultet, in to Čehi in Nemci, ker mislijo podati prošnjo deželnemu zboru, naj zahteva od vlade, da se poverne vseučilišče deželi t. j. da bode, kakor tehnika, deželni zavod. Ako se to doseže, se potem samo po sebi razume, da dobi tudi češki jezik enake pravice z nemškim. Bo li vlada to dovolila, je težko kazati.

Ptujé dežele.

Italija.

Sardinsko. V Turinu se spet homatije godé. Vendar se pa dozda še ni kri prelivala, kakor jeseni. Turinčani bi raje, da ostane Turin še poglavito mesto. Javeljne jim bode želja izpolnjena, ker osoda vlado vedno bolj naprej dervi-kam?

Razne novice.

* 7. t. m. je imelo društvo „Slovenija“ v Gradcu „besedo“.

* 5. t. m. ste imeli „Čitavnici“ v Ptujem in v Kranji Vodniku v spomin, slovesno „besedo“.

* Štajersko ima letos 22,658 novincev v vojaščinó dati.

* Znani profesor Katkov misli novinarstvo pustiti in v Trojici blizo Moskve višó gimnazijo, posebno

za klasične jezike napraviti. Nek bogat Moskovski kupec je neki v ta namen daroval pol milijona rubljev.

* Dupanloup-ova knjižica o papeževi okrožnici natisnila se je že osemkrat, vselej po 2500 iztisov.

* V izhodnji Indiji je po zadnjih viharjih več kot 60,000 ljudi konec vzelo. Druge pa strašna revščina tare.

* Blizo Lipnic na Štajerskem sta uniden spet dva vozovlaka po nesreči skupej terčila. Nekaj vozov se je razbilo, hlapcev pa k sreči ni nobeden ob življenje prišel. Začelo se je tudi pri nas nekako po ameriško voziti.

Drobtine.

Gospodarstvene. Nekaj o kmetijskih zadevah. Popotoval sem nedavno z gornjega na spodnje Koroško. Pa jojmene! kaj sem videl na polji z gnojem delati. Trosili so ga po snegu, ne samo ti, ki imajo majhne kmetije, ampak tudi ti, ki imajo velike. Prostemu kmetu bi se pač ne čudil, če tako dela, ker se ni nič učil; bolj pa že grajšakom, ki bi imeli drugim v izgled biti. Zato me res žalost obhaja, da smo na Koroškem v kmetijstvu tako zelo zaostali.

To, kar sem zgoraj povedal, priča, da ne vemo za Zalokarjevo umno kmetovanje, ki uči: „Ko gnoj na njivo voziš, ne puščaj ga dolgo v majhnih kupih, še menj pa raztrošenega, ampak berž ga podórji“. Ko grem od neke železne postaje proti mestu sl. B., uglelam precej veliko njivo nagnojeno (se ve da po pedi debelem snegu) s prav dobrim slamatim gnojem. Žal mi je bilo po njem, ker tako brez prida naj boljjo moč v zrak puhti, njivi pa le nekaj malega suhe slame pusti, kar ne bi se zgodilo, da bi bili gnoj na kup zvozili in ga tako stlačenega celo zimo skupej pustili. Grem potem dalje, in prvi, ki ga srečam, bil je hlapec, ki je gnoj na njivo peljal. Vprašam ga, zakaj da tako neumno z gnojem ravna? On pa zarenči ter pravi: „E, čemu toliko dela ž njim! Ni časa, da bi ga skupej, potem pa spet narazen vozili“. Šel je naprej. Vprašam pa zdaj vsacega, naj mi pové, ali je res pametno tako ravnanje, in ali se kaj prihrani tako? Res, da ima kmet menj dela, če tako počenja, ali to je vse, kar je. Žetev pa se ne bode tako dobro obnesla, kakor sicer; snopi so loži, in kaj pa da ni tudi treba, tolikrat v kašto z žakljem na herbtu. Že neki pregovor pravi: „Priden gospodar gre berž s plugom za gnojnim vozom!“ O da bi se slovenski gospodarji poprijeli Zalokarjevega umnega kmetovanja, te koristne knjige, ki je kakor nalašč za kmeta. Dala jo je na svitlo krajnska kmetijska družba; naj bi enkrat tudi koroška kaj takega storila: kupi naj tisoč tacih bukev ter jih razdeli med kmete ali zastonj ali pa prav cenó.

Denarja ji tako ne menjka, saj ne vé, kam ž njim, da bi več dobička prinašal. Tako bi se „umno kmetovanje“ bolj in bolj širilo, in blagostanje bi bilo gotovo tudi večje. Kmet bi izvedel, kaj se pravi umno kmetovati. Koroška kmetijska družba dro dáje svoje „Mittheilungen“ na svitlo; ali ker so v nemškem jeziku in sploh v visokej nemščini pisane, niso za kmeta, ki ni dosti šolskih klopi gladil. Zato pa že pravijo, da več kmetov bode pustilo te nemške liste, ki niso zanje. To je pač pametno in prav! Voščim, da bi vsi tako storili. Z Bogom! A. K. *)

*) Taki sestavki so nam močno všeč; prosimo večkrat kaj!

Duhovske zadeve.

Kerška šk.: Č. g. Jörger Alb. je dobil faro Visokobrežnico. Č. g. Jaeger Grega gre za kaplana v Belak, č. g. Oberörg Jan. v Šent-Andraž, č. g. Štangl Gust. v Šent-Jurje pri jezeru, č. g. Lipic Franc v stari dvor. Č. g. Punčart Jož. se poda zavoljo bolehnosti v zač. pokoj. Umerla sta čč: gg: Hermann Henr. stolni korar in Ilgo Juri v Kneži. R. J. P.

* Goriška nadškofija: V. č. g. Anton Merkelj, doz. solkanski kaplan, je postal fajmošter v Pervačini. — Umerli so: Č. g. Jožef Zorzini, duhoven, č. g. Anton Bedischini, kateket, — oba v pokoj. Č. g. Janez Pirih, fajmošter v Zgoniku. R. J. P.

Naznanilo koroškega društva za svilorejo.

Društveni odbor je murbinim drevesom, ki se bodo l. 1865 prodajale, sledečo ceno postavil:

100 enoletnih murbinih dreves velja	1 gld.
„ dve „ „ „ „ „	2 „
„ tri „ „ „ „ „	5 „
„ štiri „ „ „ „ „	9 „
„ pet „ „ „ „ „	14 „
„ šest, sedem s „ krono „ „	20 „
100 enoletnih ajlantovih „ „	2 „
„ dve „ „ „ „ „	5 „
„ tri „ „ „ „ „	10 „

Pri društvu za svilorejo v Lincu se dobiva lot murbenega semena po 14 kr.

Metuljni jajčeki od obeh se oddajajo po obstoječi ceni.

Štroški za zavitke itd. so kolikor naj bolj nizko postavljeni.

Kdor jih tedaj kaj želi imeti, naj se oglasi sam ta in prihodnji mesec pri društvenem tajniku, g. dr. Hartmanu, ali pa pri vertnem oskerbniku g. Tarmanu, ali pa s frankiranim listom, ki naj se mu pridene cena s pristavkom, kako naj se naročilo izvrši.

Srečkanje.

* 1. febr. so pri srečkah grofa Ženoa (Genois) sledeče številke zadele: Št. 71.375 dobi 20.000 gld., št. 9774: 3000 gld., št. 38.346: 1000 gld., št. 14.362 in 41.249: po 500 gld.; št. 49.859, 7934, 10.620 in 51.549: po 250 gld.; št. 49.085, 52.880, 8081, 35.206 in 30.644: po 200 gld.; št. 29.086, 43.267, 61.564, 66.784, 36.387, 22.430, 51.841, 38.573, 29.131, 12.271, 69.468, 37.533, 44.507, 64.881, 35.887 in 67.955 vsaka po 120 gld. Vse druge tudi zadete dobi vsaka po 65 gld.

Dunajska bors 7. febr. 1865.

5% metalike	72 30
5% acijonal	79.15
1860 derž. posoj	95.—
Bankine akcije	807
Kreditne „	190.80
London	112.60
Novi zlati	5.33
Srebro	112.25

Naznanilo.

Številce čč. gg. naročnikov od dne do dne narašča. Hvala lepa! Vendar zamoremo novim naročnikom še vse liste „Slovenca“ poslati. Prosimo, naj se jih še veliko oglasi!

Vredništvo.